VALTIOVARAINMINISTERIÖ

Kirjallinen vastine

18.6.2018

Maarit Huotari
Sami Kivivasara

Hallintovaliokunnalle

HE 19/2018 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi väestötietojärjestelmästä ja Väestörekisterikeskuksen varmennepalveluista annetun lain muuttamisesta

Hallintovaliokunta on pyytänyt valtiovarainministeriöltä kirjallista vastinetta valiokunnalle toimitetun asiantuntijalausunnon johdosta. Pyyntö koskee hallituksen esitystä eduskunnalle laiksi väestötietojärjestelmästä ja Väestörekisterikeskuksen varmennepalveluista annetun lain muuttamisesta (HE 19/2018 vp) (jäljempänä *väestötietolaki*). Valtiovarainministeriö esittää vastineenaan kunnioittavasti seuraavaa.

Yleinen kielto-oikeus – 35 §

Oikeusministeriö on lausunnossaan kiinnittänyt huomiota ehdotettuun 35 §:ään. Oikeusministeriö toteaa lausunnossaan, että rekisteröidyllä on 21 artiklan mukainen oikeus vastustaa henkilötietojen käsittelyä, jos henkilötietoja käsitellään yleisen tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 1 kohdan e alakohdan nojalla (tai yleisen tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 1 kohdan f alakohdan nojalla). Sikäli kuin tässä kyseessä oleva henkilötietojen käsittely perustuu yleisen tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 1 kohdan c alakohtaan, eli käsittely on tarpeen rekisterinpitäjän lakisääteisen velvoitteen noudattamiseksi, ei rekisteröidyllä ole 21 artiklan mukaista vastustusoikeutta, eikä tällaisesta oikeudesta voida myöskään erikseen säätää.

Oikeusministeriö toteaa, että esityksestä ei käy selvästi ilmi, mistä yleistä kielto-oikeutta koskeva kansallinen harkintamarginaali on johdettu. Vaikka perusteluissa on viitattu yleisen tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 3 ala-kohtaan, jää epäselväksi millä tavoin tarvittava kansallinen liikkumavara olisi johdettavissa asteuksen 6 artiklan 3 alakohdasta.

Valtiovarainministeriö tuo esiin, että esitetyn 35 §:n tarkoituksena on mahdollistaa vastustamisoikeuden hyödyntämisen ennakolta luovutettaessa tietoja väestötietojärjestelmästä. Ehdotetun 35 §:n mukaisen kielto-oikeuden säätäminen ei olisi valtiovarainministeriön näkemyksen mukaan ristiriidassa tietosuoja-asetuksen kanssa, koska tarkoitus on säätää erityisestä lainsäädäntöön perustuvasta käsittelystä tiettyä käyttötarkoitusta varten eikä yleisesti tietojen käsittelyn ehdoista. Tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 3 kohdan mukaan, kun tietoja käsitellään 6 artiklan 1 kohdan c alakohdan nojalla, käsittelyn tarkoitus määritellään lainsäädännössä kyseisessä käsittelyn oikeusperusteessa. Tämä käsittelyn oikeusperuste voi sisältää erityisiä säännöksiä, joilla mukautetaan tämän asetuksen sääntöjen soveltamista, muun muassa: yleisiä edellytyksiä, jotka koskevat rekisterinpitäjän suorittaman tietojenkäsittelyn lainmukaisuutta; käsiteltävien tietojen tyyppiä; asianomaisia rekisteröityjä, yhteisöjä joille ja tarkoituksia joihin henkilötietoja voidaan luovuttaa; käyttötarkoitussidonnaisuutta; säilytysaikoja; sekä käsittelytoimia ja -menettelyjä, mukaan lukien laillisen ja asianmukaisen tietojenkäsittelyn varmistamiseen tarkoitetut toimenpiteet, kuten toimenpiteet muita IX luvussa esitettyjä erityisiä tietojenkäsittelytilanteita varten.

Valtiovarainministeriö Snellmaninkatu 1 A, Helsinki PL 28, 00023 Valtioneuvosto Puh 0295 16001 (Vaihde) Faksi 09 160 33123 valtiovarainministerio@vm.fi www.vm.fi Y-tunnus 0245439-9

Ehdotettuun 35 §:ään sisältyvät kielto-oikeudet eivät koske tietojen käsittelyä väestötietojärjestelmässä kokonaisuudessaan. Ne koskevat hyvin rajoitettuja tilanteita, joissa tietoja luovutetaan väestötietojärjestelmästä. Säännökset näistä kielto-oikeuksista voidaan katsoa 6 artiklan 3 kohdan mukaisiksi edellytyksiksi tietojen käsittelyn lainmukaisuudelle taikka säännöksiksi, jotka koskevat niitä yhteisöjä joille ja tarkoituksia joihin henkilötietoja voidaan luovuttaa. Tietojen luovuttaminen esimerkiksi suoramarkkinointiin taikka henkilömatrikkeliin on väestötietojärjestelmästä rajoitettua – luovutus voidaan tehdä vain, jos henkilö ei ole kieltänyt sitä. Tämä rajoitus olisi hallituksen esityksessä ehdotetulla tavalla kansalliseen liikkumavaraan sisältyvä säännös niistä tarkoituksista, joihin henkilötietoja voidaan luovuttaa. 6 artiklan 3 kohta edellyttää lisäksi, että lainsäädännön on täytettävä yleisen edun mukainen tavoite ja oltava oikeasuhteinen sillä tavoiteltuun oikeutettuun päämäärään nähden. Sääntelyn tavoitteena on varmistaa väestötietojärjestelmän ja sen tietojen luovutuksen hyväksyttävyys rekisteröityjen näkökulmasta. Koska säännökset lisäksi rajoittuvat tiettyihin käyttötarkoituksiin, niitä voidaan pitää oikeasuhtaisena tähän tavoitteeseen nähden.

Valtiovarainministeriö tuo esiin, ettei ehdotetun 35 §:n tarkoituksena olisi säätää kansallisesti yleisestä kielto-oikeudesta taikka toistaa tietosuoja-asetuksen sääntelyä tältä osin. Kyse on säännöksistä jotka koskevat erityistä käsittelytilannetta, väestötietojärjestelmää, ja sitä, mihin käyttötarkoituksiin tietoja voidaan tämän käsittelyn yhteydessä luovuttaa. Valtiovarainministeriö ei katso, että kyse tältä osin olisi tietosuoja-asetuksen tekstin sisällyttämisestä kansalliseen lainsäädäntöön, tai sen tarkentamisesta.

Kansallisen liikkumavaran ehdotetun 35 §:n tarkoituksen toteuttamiseksi voidaan tulkita tulevan myös tietosuoja-asetuksen 86 artiklasta, jonka mukaan viranomaiset yleisen edun vuoksi toteutetun tehtävän suorittamiseksi voivat luovuttaa viranomaisten hallussa olevien virallisten asiakirjojen sisältämiä henkilötietoja viranomaiseen tai yhteisöön sovellettavan jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti, jotta voidaan sovittaa yhteen virallisten asiakirjojen julkisuus ja tämän asetuksen mukainen oikeus henkilötietojen suojaan. Ehdotetussa 35 §:ssä olisi kyse asiakirjojen julkisuuden toteuttamisesta väestötietojärjestelmän tiedoista. Kansallista liikkumavaraa voidaan näin ollen valtiovarainministeriön näkemyksen mukaan perustella sekä 6 artiklan 3 kohdalla ja 86 artiklalla.

Oikeusministeriön lausunnon perusteella on kuitenkin hallituksen esitystä tulkittavissa myös niin, että ehdotettu 35 § esitetyssä muodossaan olisi tietosuoja-asetuksen 21 §:n vastustusoikeudesta säätämistä siinä tilanteessa, kun tietojen käsittelyn yleinen perusta on 6 artiklan 1 kohdan c alakohta.

Tulkinnanvaraisuuden poistamiseksi sekä edellä mainitun tarkoituksen selventämiseksi valtiovarainministeriö pitää mahdollisena, että kielto-oikeus sisällytettäisiin väestötietolain tietojen luovutuksen yleisiä edellytyksiä koskevaan 28 §:ään. Säännöksen perusteluna olisi tällöin edellä mainitulla tavalla säätää tarkemmin erityisestä lainsäädäntöön perustuvasta käsittelystä tiettyä käyttötarkoitusta varten eli tässä tapauksessa tiedon luovuttamisesta suoramarkkinointiin, henkilömatrikkeli tai sukututkimustarkoitusta taikka väestötietolain 32 §:ssä tai 34 §:n 1 momentissa tarkoitettuja käyttötarkoituksia varten. Tietojen luovuttaminen näihin tarkoituksiin olisi mahdollista vain, jos henkilö ei ole kieltänyt tietojen luovuttamista. Kielto-oikeutta koskevan sääntelyn toteuttaminen tietojen luovutusta koskevassa säännöksessä toisi myös selkeämmin esiin sen, että kyse olisi tietosuoja-asetuksen 86 §:ssä tarkoitetun julkisuusperiaatteen ja henkilötietojen suojan yhteensovittamisesta.

Edellä mainitulla tavalla sääntely olisi mahdollista toteuttaa siten, että hallituksen esitystä muutetaan seuraavasti:

28 §

Tietojen luovuttamisen yleiset edellytykset

Väestötietojärjestelmän tietoja voidaan luovuttaa vain, jos tässä laissa säädetyt edellytykset tietojen luovuttamiselle ovat olemassa. ~~eikä henkilön oikeudesta kieltää tietojensa luovuttaminen muuta johdu.~~ Väestötietojärjestelmästä luovutettavan tiedon tulee olla tarpeellinen siihen käyttötarkoitukseen, johon se luovutetaan. Luovutettaessa

erityisiin henkilötietoryhmiin kuuluvia tietoja on varmistettava, että vastaanottajalla on tietosuoja-asetuksen tai tietosuojalain mukainen oikeus käsitellä tietoja.

Tietoja ei saa luovuttaa, jos luovuttamisen tai luovutuksen saajan toiminnan voidaan perustellusta syystä epäillä loukkaavan henkilön yksityiselämän tai henkilötietojen suojaa, hänen etujaan tai oikeuksiaan taikka vaarantavan valtion turvallisuutta.

Tietoja ei saa luovuttaa 32 §:ssä tai 34 §:n 1 momentissa säädettyihin käyttötarkoituksiin, jos henkilö on kieltänyt oman, samassa taloudessa asuvan puolisonsa ja huollossaan olevan lapsensa osoitteen luovuttamisen näihin käyttötarkoituksiin. Tämä ei koske sellaisia tapauksia, joissa tiedot luovutetaan 32 §:n 1 momentin tai 34 §:n 1 momentin perusteella toimintaan, jossa tietoja käytetään henkilön, yrityksen tai yhteisön oikeuksin tai velvollisuuksien toteuttamiseksi. Tiedot voidaan myös luovuttaa myös 32 §:n 2 momentin perusteella toimintaa, jossa on kyse yleiseen etuun tai henkilöiden oikeuksiin tai etuihin liittyvästä selvityksestä tai tutkimuksesta.

Tietoja ei saa luovuttaa suoramarkkinointia, henkilömatrikkelia tai sukututkimusta varten, jos henkilö on kieltänyt tietojensa luovuttamisen näihin tarkoituksiin.

35 §

Kielto-oikeuden toteuttaminen

~~Sen lisäksi, mitä tietosuoja-asetuksen 21 artiklassa säädetään, henkilöllä on oikeus kieltää omansa, samassa taloudessa asuvan puolisonsa ja huollossaan olevan lapsensa osoitteen ja muun yhteystiedon luovuttaminen tämän lain 32 §:ssä ja 34 §:n 1 momentissa säädettyihin käyttötarkoituksiin.~~

~~Henkilöllä on lisäksi oikeus kieltää tietojensa luovuttaminen henkilömatrikkelia ja sukututkimusta varten.~~

~~Edellä 1 momentissa tarkoitettu kielto ei koske sellaisia tapauksia, joissa tiedot luovutetaan 32 §:n 1 momentin tai 34 §:n 1 momentin perusteella toimintaan, jossa tietoa käytetään henkilön, yrityksen tai yhteisön oikeuksien tai velvollisuuksien toteuttamiseksi. Lisäksi Väestörekisterikeskus voi luovuttaa 1 momentissa tarkoitetun kiellon alaiset tiedot 32 §:n 2 momentin perusteella toimintaan, jossa on kyse yleiseen etuun tai henkilöiden oikeuksiin tai etuihin liittyvästä selvityksestä tai tutkimuksesta.~~

Edellä 28 §:n 3 ja 4 momenteissa tarkoitettua kieltoa koskeva ilmoitus tulee toimittaa väestötietojärjestelmään merkittäväksi Väestörekisterikeskuksen sähköisen asiointipalvelun välityksellä taikka maistraatille kirjallisesti tai muulla tarkoitukseen soveltuvalla ja luotettavalla tavalla.

Tämän lisäksi ehdotetun 13 §:n 21 kohtaa olisi mahdollisesti aiheellista muuttaa siten, ettei siinä suoraan viitata tietosuoja-asetuksen nojalla ilmoitettuihin kieltoihin, koska väestötietojärjestelmän kiellot olisivat lähtökohtaisesti muulla perusteella annettuja. Säännöksen kohdassa voisi olla välillisemmin ilmaistu mahdollisuus myös tietosuoja-asetuksen nojalla tehtäviin kieltoihin siten, että säännöksen kohta olisi seuraava: 21) ~~tietosuoja-asetuksen ja~~ tämän lain tai muun lainsäädännön nojalla ilmoitetut kiellot luovuttaa väestötietojärjestelmän tietoja;

Kansallinen harkintamarginaali

Oikeusministeriö kiinnittää lausunnossaan huomiota kansallisen harkintamarginaalin käytön selkeyteen esityksessä. Valtiovarainministeriö tuo esiin, että lain 13 §:n säännökset järjestelmään talletettavista tiedoista ovat kansallisen liikkumavaran piirissä. Harkintamarginaali seuraa tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 3 alakohdasta. Kyse on käsittelystä, joka perustuu 6 artiklan 1 kohdan c alakohdan mukaisesti lainsäädäntöön. Väestötietolaissa ja erityisesti sen 13 pykälässä säädetään 6 artiklan 3 alakohdan mukaisesti käsittelyn lainmukaisuuden yleisistä edellytyksistä koskien käsiteltävien tietojen tyyppiä.

Koska Väestötietojärjestelmän käyttötarkoitus on laaja yhteiskunnan toimintojen ja tietohuollon sekä sen jäsenille kuuluvien oikeuksien ja velvollisuuksien mahdollistaminen, toteuttaminen ja turvaaminen, on henkilötietojen suojaan liittyen tarkoituksenmukaista, että lakiin on

kirjattu ne tietojen tyypit, joita Väestötietojärjestelmään voidaan kirjata ja rekisteröidä. Väestötietolain 13 § on osa henkilötietojen suojan toteuttamista. Lisäksi rekisteröitäviin tietoihin liittyy perustuslakivaliokunnan arkaluonteisiksi tiedoiksi (PeVL 15/2018 vp, PeVL 96/1998 vp) luokittelemia sosiaalihuollon tietoja, kuten lapsen huoltoa ja sen sisältöä sekä vahvistettua adoptiota koskevia tietoja. Perustuslakivaliokunta on katsonut, että sosiaalihuollon tietojen rekisteröinnin on kansallisesti katsottu sisältävän tavanomaista suuremman riskin kansalaisten yksityisyydelle ja oikeusturvalle, minkä vuoksi tietoja on perusteltua pitää arkaluonteisina. Siten tältä osin voidaan pitää tarpeellisena, että näistä tiedoista säädetään erikseen erityislaissa ja muutenkin sen rajaamiseksi, mitkä tiedot katsotaan tarpeelliseksi muun muassa yhteiskunnan tietohuollon kannalta katsottuna.

Lain 43 §:n sisältämä sääntelyä tunnuksen luovuttamisesta perustuu 6 artiklan 3 alakohtaan siltä osin, kun se koskee niitä yhteisöjä joille ja tarkoituksia joihin henkilötietoja, tässä tapauksessa tunnuksia, voidaan luovuttaa. Toisaalta sääntelyn perustana on 87 artiklan mahdollistama kansallinen harkintamarginaali henkilötunnuksen käsittelystä. Henkilötunnuksen luovuttamista koskeva sääntely perustuu osaltaan myös 85 artiklaan. Lisäksi säännös on linjassa sen kanssa, mitä kansallisessa tietosuojalaissa tullaan säätämään henkilötunnuksen käsittelystä

Yleisesti valtiovarainministeriö toteaa, että lain erityisen sääntelyn perusteena on 6 artiklan 3 kohta. Väestötietolaissa on kyse erityissääntelystä, joka toimii väestötietojärjestelmän ja Väestörekisterikeskuksen varmennejärjestelmien käsittelyn perustana. Siltä osin, kun asiaa ei ole tuotu esille esityksen perusteluissa, valtiovarainministeriö katsoo tämän yleisen perusteen riittävän.

Oikeus käsittelyn rajoittamiseen

Oikeusministeriö kiinnittää lausunnossaan huomiota sääntelyehdotukseen, joka koskee rajoitusoikeuden rajoittamista.

Tieto-suoja-asetuksen 23 artiklan 2 alakohdan mukaan rekisteröidyn oikeuksia rajoittavien lainsäädäntötoimenpiteiden on sisällettävä tarpeen mukaan erityisiä säännöksiä, jotka koskevat kyseisessä alakohdassa lueteltuja seikkoja. Oikeusministeriö on kiinnittänyt huomiota siihen, että ehdotettu 74a § ei itsessään sisällä 23 artiklan 2 alakohdassa tarkoitettuja lainsäädäntötoimenpiteitä. Toisaalta oikeusministeriölle on jäänyt epäselväksi, millä tavoin tämä edellytys täyttyisi muun lainsäädännön perusteella.

Valtiovarainministeriö viittaa esityksen yleisperusteluihin sivuilla 19-20. Valtiovarainministeriö katsoo, että 23 artiklassa tarkoitettujen lainsäädäntötoimenpiteiden ei voida katsoa tarkoittavan yksinomaisesti sitä säännöstä, jossa poikkeuksesta säädetään. Lisäksi on huomattava, että 23 artiklan 2 kohdassa mainittuja säännöksiä on sisällytettävä ”tarpeen mukaan”. Näin ollen valtiovarainministeriön tulkinta on, että olemassa olevan sääntelyn vastatessa näihin säännöstarpeisiin, ei erillinen sääntely ole tarpeen. Esityksen perustelujen mukaan nämä tarpeet on väestötietojärjestelmän osalta katettu väestötietolaissa sekä varmennejärjestelmien osalta väestötietolaissa ja vahvasta sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisistä luottamuspalveluista annetussa laissa (434/2003). Valtiovarainministeriön käsityksen mukaan 23 artiklan 2 kohdan a-b sekä d-f kohdissa tarkoitetut säännökset sisältyvät tähän sääntelyyn. Kohdassa c tarkoitettu rajoituksen soveltamisala käy ilmi suoraan ehdotetusta säännöksestä. Kohdan g tarkoittamia rekisteröidyn oikeuksiin ja vapauksiin kohdistuvia riskejä on käsitelty esityksen perusteluissa, eikä niitä voida pitää merkityksellisenä tavalla, joka edellyttäisi poikkeuksen rajoittamista. Kohdan h tarkoittama oikeus saada tietää rajoituksesta toteutuu osin suoraan säännöksen seurauksena, eikä erityistä sääntelyä asiasta pidetä tarpeellisena. Väestörekisterikeskuksella on rekisterinpitäjänä velvollisuus informoida rekisteröityjä tietojen käsittelystä, mukaan lukien siitä, ettei järjestelmään sovelleta rekisteröidyn oikeutta rajoittaa tietojensa käsittelyä.

Oikeusministerö katsoo myös, että olisi selvitettävä vielä tarkemmin, voidaanko rajoitus rekisteröidyn 18 artiklan mukaiseen oikeuteen kaventaa koskemaan ainoastaan niitä kyseisen artiklan alakohtia, joiden rajoittaminen on tarpeellista. Rajoitus näyttäisi nykyisellään koskevan myös sellaisia 18 artiklan tarkoittamia tilanteita, joiden rajoittaminen ei ole tarpeellista hallituksen esityksen perusteluiden perusteella.

Valtiovarainministeriö katsoo, että koko 18 artiklan soveltamisalan rajoittaminen on tarpeellista. Vaikka lähtökohtaisesti voidaan olettaa, että ainoastaan 18 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaisia pyyntöjä voidaan tehdä suhteessa väestötietojärjestelmään, on tietosuoja-asetuksen tulkinta vasta muodostumassa eikä kaikkia soveltamistapauksia voida täysin ennakoida. Perustelut koskien tietojen käytettävyyttä ja keskeisyyttä viranomaistoiminnalle koskevat kaikkia tilanteita, joissa tietoja olisi rajoitettava. Siltä varalta, että asetuksen tulkinta myöhemmin osoittaisi, että myös muiden 18 artiklan kohtien nojalla voidaan pyytää rajoittamista väestötietojärjestelmässä taikka Väestörekisterikeskuksen varmennejärjestelmissä, ei säännöstä tulisi rajoittaa ainoastaan 18 artiklan 1 kohdan a alakohtaan. Myös muiden alakohtien soveltaminen edellyttäisi varautumista järjestelmissä, joka olisi suhteetonta ottaen huomioon näiden soveltamistilanteiden merkitys rekisteröidylle sekä toisaalta tietojen käytettävyyden kriittisyys suomalaisessa yhteiskunnassa.

Ulkomaan kansalaisen rekisteröinnin edellytykset

Oikeusministeriö kiinnittää huomiota ulkomaan kansalaisen rekisteröinnin edellytysten osalta 9 §:n 4 momentin viimeiseen lauseeseen, jonka mukaan rekisterinpitäjän on ilmoitettava tietosuoja-asetuksen edellyttämällä tavalla henkilötietojen käsittelystä rekisteröinnin kohteelle. Valtiovarainministeriö katsoo oikeusministeriön lausunnon johdosta, että säännös voi mahdollisesti aiheuttaa tulkinnanvaraisuutta. Kyse on tietosuoja-asetuksen soveltamisen kannalta informatiivisesta viittauksesta eikä sen tarkoituksena ole poistaa informointivelvollisuutta muilta osin. Valtiovarainministeirö kuitenkin katsoo, että selvyyden vuoksi säännös voidaan poistaa. Informointivelvollisuus johtuisi suoraan tietosuoja-asetuksessa.

Valtiovarainministeriö esittää, että esityksen 9 §:n 4 momentti poistetaan niin, että jäljelle jäävät vain 9 §:n ensimmäiset kolme momenttia.

Lain soveltamisala

Oikeusministeriö katsoo, että soveltamisalaa koskevan 2 §:n viittaus yleiseen tietosuoja-asetukseen tulee poistaa.

Tietosuoja-asetuksen 2 artiklan 2 kohdan a alakohdan mukaan asetusta ei sovelleta henkilötietojen käsittelyyn, jota suoritetaan sellaisen toiminnan yhteydessä, joka ei kuulu unionin lainsäädännön soveltamisalaan. Väestötietojärjestelmää koskevien tietojen käsittely ei kuulu kokonaisuudessaan unionin lainsäädännön soveltamisalaan, joten kansallisesti pitää säätää erikseen sen soveltamisesta myös siihen toimintaan, joka ei kuulu unionin lainsäädännön soveltamisalaan. Väestötietojärjestelmän tietoja luovutetaan esimerkiksi rikostorjunnan ja muuhun kansallisen turvallisuuden tarkoituksiin. Oikeusministeriön esittelystä eduskunnalle on annettu käsiteltäväksi hallituksen esitys 9/2018 vp, joka sisältää tietosuoja-asetuksen soveltamisalan laajentamista koskevan säännöksen ja siihen liittyvät rajoitukset. Tässä suhteessa on tarpeen arvioida, miten eduskunnan käsittelyssä oleva tietosuojalain säännös tullaan säätämään. Vasta tämän perusteella voidaan tehdä johtopäätökset siitä, miten soveltamisalaa koskevat viittaukset tulevat sovellettaviksi Väestötietojärjestelmässä tapahtuvaan henkilötietojen käsittelyyn. Säännösehdotus on informatiivinen, jos tietosuojalakiin tulee kansalliseen lainsäädäntöön kuuluvan henkilötietojen käsittelyn laajentava soveltamisalasäännös suhteessa tietosuoja-asetuksen sääntelyyn.

Kyseessä olevan viittauksen säätäminen on kuitenkin tietosuoja-asetuksen suoran soveltamisen ja ensisijaisuuden kannalta mahdollisesti ongelmallista, kuten oikeusministeriö lausunnossaan toteaa. Valtiovarainministeriö katsoo, ettei informatiivinen säännös tietosuoja-asetuksen soveltamisesta ole ehdottoman tarpeellinen, ja se voidaan selvyyden vuoksi myös poistaa, jos tietosuojalain valiokuntakäsittelyyn liittyen tämä on johdonmukaisin ratkaisu. Näin ollen uusi 2 §:n muotoilu voisi olla seuraavaa:

2 §

Lain soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan väestötietojärjestelmän, sen tietojen ja palvelujen sekä Väestörekisterikeskuksen varmennetun sähköisen asioinnin ja sen palvelujen ylläpitämiseen, hyväksikäyttämiseen ja kehittämiseen.
Jollei tässä laissa toisin säädetä, sovelletaan:
1) väestötietojärjestelmän tietojen julkisuuteen ja salassapitoon viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettua lakia (621/1999);
2) varmennettuun sähköiseen asiointiin ja tässä laissa tarkoitetun varmennerekisterin tietojen käsittelyyn vahvasta sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisistä luottamuspalveluista annettua lakia (617/2009);

Tiedon korjaaminen 76 §

Oikeusministeriö kiinnittää huomiota ehdotetun 76 §:n osalta siihen, että siinä asetetaan lisäedellytyksiä tietosuoja-asetuksen sääntelyyn nähden. Valtiovarainministeriö katsoo, että 76 §:n sääntely tietojen viranomaisaloitteiden korjaamisen menettelyistä ovat tarpeellisia ja ne ovat mahdollisia 6 artiklan 3 kohdan nojalla. Kyse ei ole tietosuoja-asetuksen mukaisten rekisterinpitäjän velvollisuuksien muuttamisesta tai rekisteröidyn oikeuksien toteuttamisen lisäedellytyksistä, vaan hallinnon sisäisten menettelyjen säätämisestä tilanteessa, jossa rekisterinpitäjä toteuttaa tietosuoja-asetuksen mukaista velvollisuuttaan huolehtia tietojen oikeellisuudesta. Menettelysäännökset eivät mahdollista sitä, että rekisterinpitäjä ei korjaisi tietoja, vaan ne edellyttävät asianmukaista tiedonhankintaa tietojen alkuperästä ja sisällöstä rekisterinpitäjän velvollisuuksia toteutettaessa. Tämä selvitys on 1 momentin mukaisissa tilanteissa tarpeen Maahanmuuttovirastolta ja 2 momentin mukaisissa tilanteissa tarpeen siltä, jonka oikeutta, etua tai velvollisuutta merkintä koskee.

Sääntely on mahdollista 6 artiklan 3 kohdan nojalla. Kyse on erityisistä säännöksistä, jotka koskevat erinäisiä käsittelytoimia ja -menettelyjä, erityisesti asianmukaisen tietojenkäsittelyn varmistamiseen tarkoitetuista toimenpiteistä. Tämä on kansallisen liikkumavaran piirissä.

Ulkoasiainministeriön lausunto

Ulkoministeriön hallintovaliokunnalle antaman lausunnon johdosta valtiovarainministeriö toteaa, että Maahanmuuttovirasto on jo nyt tietojen tallentaja 22 §:n 4 momentin nojalla, eikä oikeustila tältä osin muutu. Esitetty muutos koskee sitä menettelyä, jossa Maahanmuuttovirasto voi tiedot tallentaa. Ulkoasiainministeriö tuo esiin, että Maahanmuuttovirastolla pitäisi olla oikeus pyytää ulkoministeriön lausuntoa väestötietolain 19 §:n 1 momentin 2 kohdan mukaisesti, silloin kun se hoitaa väestötietolain mukaisia tehtäviään. Valtiovarainministeriön näkemyksen mukaan lausunnon pyytämiseen on mahdollisuus hallintolain nojalla ilman erityissäännöstä.